

РЕШЕНИЕ

№ 147

гр. Ловеч, 09.04.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ЛОВЕЧ, V СЪСТАВ, в публично заседание на
единадесети март през две хиляди двадесет и четвърта година в следния
състав:

Председател: **ИРЕНА В. РАБАДЖИЕВА**

при участието на секретаря **ПРЕСЛАВА СТ. ДИЧКОВА**
като разглежда докладваното от **ИРЕНА В. РАБАДЖИЕВА** Гражданско дело
№ 20234310101119 по описа за 2023 година

Иск с правно основание чл.26, ал.1 от ЗЗД, във вр. с чл.24 от ЗПК.

Съдът е сезиран с ИМ от Р. А. Б., с адрес: ***, чрез адв. Т. П. Ч. – АК – Бургас
против „АЙ ТИ ЕФ ГРУП“ АД, със седалище и адрес на управление: гр. София, р-н Лозенец,
ул. „Сребърна“ №16, бл. Парк Лейн Офис Център, ет.8, представлявано от Светослав Юриев
Ангелов.

Наведени са твърдения, че между ищеца Р. Б. и ответното дружество „АЙ ТИ ЕФ
ГРУП“ АД е сключен Договор за потребителски кредит № ***, по силата на който на ищеца
е предоставена сумата в размер на ***лв. – главница, със срок за погасяване 12 погасителни
вноски. За ползване на сумата кредитополучателят дължи на кредитодателя възнаградителна
лихва с ГЛП – 23,17% съгласно т.7 от Приложение №1 от договора при ГПР по кредита
49,00%, съгласно т.9 от Приложение №1. Посочва, че съгласно чл.4.1 от Приложение №1
размерът на погасителната вноска е 102,57лв. към момента на подписване на договора.
Ищецът счита, че в сключения между страните договор не се включват разходите за
събиране, лихви за забава, такси и неустойки за неизпълнение. Общата дължима сума на
потребителя към момента на подписване на договора е в размер на 1 233,00лв. Излага, че
съгласно чл.1 от Приложение №5, кредитополучателят следва да представи обезпечение по
сключения договор за потребителски кредит – поръчителство от 2/две/физически лица или
банкова гаранция в размер на 1232 лв., като това задължение следва да изпълни в рамките
на деня следващ деня на сключване на ДПК, което намира за неизпълнимо. Посочва, че
начислената неустойка е в размер на 1080,36лв. Твърди, че вследствие неизпълнение на
задължението размерът на погасителната вноска се е увеличил на 192,78лв. и размерът на

задължението е нарастнал на 2313,35лв. Излага също, че съгласно чл.2 от Приложение №4 заемателят се е задължил да заплати и такса за разглеждане и оценка на заявка за кандидатстване.

На първо място, ищецът счита, че начиселанат от заемодателя неустойка в размер на 1080,33 лв. съгласно погасителен план на основание чл.26, ал.1 от ЗЗД е противоречаща и заобикаляща закона, както и накърняваща добрите нрави. Намира за заобикалящо закона и противоречащо на добрите нрави обстоятелството, че земополучателят се счита за уведомен с начисляването на така наречената „неустойка обезпечение“ още с подписването на ДПК. Навежда довод, че накърняване на добрите нрави по чл.26, ал.1, предл.3-то ЗЗД е налице, когато се наруши основен принцип в правото – добросъвестност в гражданските/търговските отношения.

По отношение на специално приложимия Закон за защита на потребителите счита, че търсената и начислена неустойка и такса за нищожни на няколко самостоятелни основания. На първо място счита същите за нищожни и противоречщи отново на добрите нрави съгласно чл.143, т.19 от ЗЗП, като изтъква, че неустойката в размер на 1080,36лв. е повече от 100% от размера на отпуснатия кредит. Счита, че заплащането на тази неустойка е в нарушение на принципите на добросъвестност и справедливост. Наред с това, начислената такса в размер на 99,96лв. не е включена в годишния процент на разходите, което отново противоречи на закона.

Ищецът твърди, че предвидената съгласно Приложение №5 клауза за неустойка е неравноправна на основание чл.143, т.5 от ЗЗП, тъй като предвидената за заплащане неустойка е необосновано висока. Счита, че в настоящия случай е приложима и следва да бъде съобразено, съображение 26 от Преамбюла на Директива 2008/48/ЕО на ЕС и на Съвета от 23.04.2008 г. Според ищеца, в настоящия случай е налице класически пример за неустойка, начислена за неизпълнение на акцесорно задължение, която излиза извън присъщите ѝ функции и е налице неоснователно обогатяване. Изтъква, че според ТР №1/15.06.2010 г. по т.д.№1/2009 г, ОСТК, т.3 клауза, която накърнява добрите нрави и която излиза извън присъщите ѝ обезпечителна, обезщетителна и санкционна функция е нищожна. Поддържа, че по този начин се заобикаля чл.33 от ЗПК. Отбелязва, че в случая неустойката е уговорена като санкция за кредитополучателя при неизпълнение, но не на основното му парично задължение, а на задължение за предоставяне на обезпечение, чието изпълнение е трудно изпълнимо в така уговорения кратък срок и при тези условия, поради което счита, че целта на тази неустойка е допълнителното обогатяване на кредитора за сметка на длъжника, което противоречи на добрите нрави и води до извода за нищожност на клаузата за неустойка.

На следващо място счита, че начислената неустойка в размер на 1080,36лв. е нищожна и на основание чл.24 ЗПК, във вр. с чл.146, ал.1 от ЗЗП. Счита, че предвидената неустойка не е индивидуално уговорена. Напротив, тя е част от самия договор, който е стандартен, бланкетен, при отнапред изготвени условия на договора и кредитополучателят по никакъв начин не може да влияе върху тяхното съдържание. Посочва, че съгласно чл.21,

ал.1 от ЗПК, всяка клауза в договор за потребителски кредит, имаща за цел заобикаляне на закона, е нищожна. Твърди, че с предвиждането на такива разходи, като неустойката по Приложение №5 към ДПК и начислената такса се заобикаля и разпоредбата на чл.19, ал.1 от ЗПК и е налице нарушение на императивната разпоредба на чл.19, ал.4 от ЗПР.

В петитумната част е отправено искане съдът да се произнесе с решение, с което да прогласи за нищожни начислените съгласно Приложение №4 такса в размер на 99,66 лв. и неустойка в размер на 1080,36 лв, начислена съгласно Приложение № 5, включени в Погасителен план и съгласно Договор № *** за потребителски кредит, сключен между ищеца Р. А. Б. и ответника „Ай Ти Еф Груп“АД, като противоречащи с разпоредбите на чл.5 и на чл.11, ал.1, т.9, ал.11, т.10 от ЗПК, чл.143, ал.1 от ЗЗП във вр. с чл.24 от ЗПК и чл.26, ал.1, пр.трето от ЗЗД.

Претендирани са и направените деловодни разноски.

Съгласно разпоредбата на чл.131 от ГПК на ответника е изпратен препис от исковата молба заедно с приложенията, като е указана възможността да подаде писмен отговор в едномесечен срок, задължителното съдържание на отговора и последиците от неподаването на такъв или неупражняването на права.

В законоустановения едномесечен срок от връчване на исковата молба и приложенията към нея ответникът, чрез пълномощник – мл.адв. В. Б. – К., е подал писмен отговор, в който е изразил становището си по допустимостта и основателността на заявената искова претенция. Моли съдът да отхвърли изцяло претенциите на ищеца за установяване на нищожност на клаузата за неустойка, предвидена в Приложение №5 към Договора за потребителски кредит № *** и таксата предвидена в Приложение №4 към Договора за потребителски кредит № *** поради противоречие на разпоредбите на чл.26, ал.1, предл.3 ЗЗД във вр. с чл.5 и чл.11, ал.1, т.9 и т.10 от ЗПК, чл.143, ал.1 от ЗЗП във вр. с чл.24 от ЗПК. Счита, че исковите претенции на ищеца са изцяло неоснователни и необосновани. Моли съдът да счете за безспорни между страните обстоятелствата по сключване на процесния Договор за потребителски кредит № *** и предоставяне на заема в размер на 1 000 лв. Възразява и оспорва твърдението на ищеца, че неустойката, установена в ДПК и предвидената такса в Приложение № 4 към сключения ДПК се явяват нищожни, като излага подробни съображения.

Едновременно с отговора, на основание чл.211 от ГПК ответникът „Ай Ти Еф Груп“АД е предявил насрещен иск срещу Р. А. Б.. Отправено е искане съдът да постанови решение, с което да осъди насрещния ответник Р. А. Б. да заплати на „Ай Ти Еф Груп“АД следните суми съгласно сключения помежду им Договор за потребителски кредит № *** и приложимите към този договор за кредит Погасителен план, Приложения и Общи условия: 1./ Главница по договора за кредит в размер на 1000 лв. и 2./ Договорна лихва в размер на 133,03 лв. за периода от *** г. до *** г.

С Определение от *** г. съдът е допуснал, на основание чл.211 от ГПК за съвместно разглеждане в настоящото производство, предявеният насрещен иск и е постановил на

основание чл.131 от ГПК на ответника по насрещния иск да се изпрати препис от исковата молба заедно с приложенията.

В законоустановения едномесечен срок от връчване на насрещния иск е постъпил писмен отговор от Р. А. Б., чрез пълномощника адв. Ч.. Заявява, че признава за основателен предявеният иск за сумата от 1 000лв. – главница, като на основание чл.237 от ГПК, моли съдът да постанови решение при признание на иска. Счита, че на основание чл.78, ал.2 от ГПК в негова тежест не следва да бъдат възлагани разноски с оглед на това, че не е станал повод за завеждане на иска. На следващо място, оспорва дължимостта на претендираната с насрещния иск договорна лихва в размер на 133.03 лв, начислена за периода на срока на договора, като счита, че подписаният между страните договор е недействителен, с оглед на което ответникът дължи чистата равностойност на отпуснатата по договора главница. Счита, подписаният между страните договор за недействителен на посочените в отговора няколко самостоятелни основания. Претендира съдебни разноски съобразно представения Договор за правна помощ и съдействие, като прави възражение за прекомерност на търсеното за присъждане адвокатско възнаграждение от ищцовото дружество по насрещния иск.

В о.с.з. ищецът Р. А. Б. не се явява и не се представлява. Преди заседанието, в което е даден ход на делото по същество, е постъпила писмена молба от ищеца, чрез адв. Ч.. Заявява, че поддържа исковата молба и депозирания отговор на насрещната искова молба. Представя списък на разноски по чл.80 от ГПК.

Ответникът – „АЙ ТИ ЕФ ГРУП“ АД не изпраща представител в о.с.з. Депозирана е писмена молба от пълномощника – мл.адв.В. Б. - К.. Поддържа подаденият отговор на исковата молба, както депозирания насрещен иск. Счита, че не са налице предпоставките на чл.78, ал.2 от ГПК, тъй като независимо от направеното признание на насрещния иск, Р. Б. е дал повод за предявяване на исковата молба и следва да понесе разноските, сторени от „АЙ ТИ ЕФ ГРУП“ АД.

Съдът, като обсъди доводите на страните, приложените към делото писмени доказателства, преценени поотделно и в съвкупност, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

По делото не е спорно, че на *** г. между „АЙ ТИ ЕФ ГРУП“ АД, от една страна като Кредитодател, и ищеца Р. А. Б., от друга страна като Кредитополучател е сключен договор за потребителски кредит № *** от *** г. Договорът е сключен въз основа на подадено от ищеца и одобрено от „АЙ ТИ ЕФ ГРУП“ АД заявление по образец. От представената разпечатка на договора за кредит и Приложение № 1 към ДПК, неразделна част от него и имащо характер на препис съгласно нормата на чл.184 от ГПК, се установява, че предмет на договора е предоставянето на сумата от *** лв, при уговорен срок на кредита – *** г. чрез заплащане на 12 погасителни вноски всяка в размер на 102,75 лв. и падежни дати на вноските съгласно приложения към договора погасителен план, видно от който първата падежна дата е 06.12.2022 г. и последната падежна дата е *** г. Съгласно постигнатата между страните договореност лихвеният процент по кредита е 23,71%,

Годишният процент на разходите по Кредита /ГПР/ е 49,00%, а общият размер на всички плащания, дължими от Кредитополучателя при надлежно изпълнение, изчислен към момента на сключване на кредита е 1233,00 лв.

Съгласно чл.2 от Приложение №4 към процесния ДПК №*** Клиентът е поел задължение да заплати на Кредитодателя такса в размер на 99,96 лв. за разглеждане и оценка на заявката за кандидатстване за кредит и представента от Клиента преддоговорна информация, подготовка на Договора за кредит и допълнителните приложения към него, оценка на кредитоспособността и финансовите възможности на Клиента и проверка на вероятността за погасяване на кредита. Уговорено е, че тази такса се заплаща на равни вноски заедно с всяка вноска по кредита.

От представеното Приложение №5 към ДПК – чл.1 е видно, че страните са се споразумели, че в срок до края на следващия ден, считано от деня на сключване на договора за кредит (т.е. денят, на който Кредитополучателят е превел сумата по кредита по уговорения начин) Кредитополучателят е длъжен да представи следните обезпечения: 1./Поръчителство на две физически лица или 2./ Банкова гаранция в размер на 1233.00лв., представляваща сбор на дължимата главница и лихва за ползване на кредита, със срок на валидност от 30 дни след крайния срок за погасяване на всички задължения по договора. В чл.4 от Приложение №5 към ДПК е предвидено, че в случай, че Кредитополучателят не осигури и не представи в срок обезпечение по кредита, дължи неустойка за всеки календарен ден, за който не е предоставил обезпечение. Размерът на неустойката е индивидуално определена и е в размер на 2,96 лв. средно на ден, като се погасява в началото на периода на всяка вноска и се заплаща от Кредитополучателя заедно със съответната погасителна вноска.

Видно от приложения към ИМ погасителен план, начислената неустойка е в размер на 1080,36лв, като след начисляването ѝ размерът на дължимата месечна вноска се променя, като се увеличава на сума от 192,78лв., а общият размер на задължението по ДПК при липса на обезпечение нараства на 2313,35лв.

Тъй като процесният договор е сключен чрез средства за комуникация от разстояние, приложение следва да намери Закона за предоставяне на финансови услуги от разстояние /ЗПФУР/. Договорът е сключен по реда на чл.6 от ЗПФУР, според който договор за предоставяне на финансови услуги от разстояние е всеки договор, сключен между доставчик и потребител, като част от система за предоставяне на финансови услуги от разстояние, организирана от доставчика, при която от отправянето на предложението до сключването на договора страните използват изключително средства за комуникация от разстояние – едно или повече. Съставен е електронен документ, оформен в съответствие с разпоредбите на чл.3 в.чл.2 от Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги /ЗЕДЕУУ/, който по делото е представен възпроизведен на хартиен носител като е в заверен препис. Съгласно чл.3, ал.2 от ЗЕДЕУУ писмената форма за сключване на договора се счита за спазена, като в хода на процеса електронният документ, съдържащ изявлението на

страните по Договора за кредит, не е оспорен.

В рамките на настоящия процес ищецът е оспорил като недействителни начислената съгласно Приложение №4 такса в размер на 99,96 лв. и неустойка в размер на 1080,36лв, начислена съгласно Приложение №5, включени в Погасителния план към ДПК №*** от *** г.

За неравноправния характер на клаузите в договора за потребителски кредит, както и за допуснато нарушение на императивните изисквания на ЗПК, съдът е задължен да следи и служебно, независимо дали страните са въвели такива възражения или не.

По делото е безспорно, че между страните е възникнало облигационно правоотношение въз основа на сключен договор за потребителски кредит, който намира своята правна регламентация в ЗПК. Легалната дефиниция на договор за потребителски кредит се съдържа в нормата на чл.9 от ЗПК, според която това е договор, въз основа на който кредиторът предоставя или се задължава да предостави на потребителя кредит под формата на заем, разсрочено плащане и всяка друга подобна форма на улеснение за плащане, с изключение на договорите за предоставяне на услуги или за доставяне на стоки от един и същи вид за период от време, при които потребителят заплаща стойността на услугите, съответно стоките, чрез извършването на периодични вноски през целия период на тяхното предоставяне.

Своята преценка дали договорът се явява нищожен, поради противоречие със закона съдът следва да се извърши при съобразяване разпоредбите на глава шеста от ЗПК – „Недействителност на договора за потребителски кредит. Неравноправни клаузи“. Съгласно чл.22 от ЗПК, когато не са спазени изискванията на чл.10, ал.1, чл.11, ал.1, т.7 – 12 и 20 и ал.2 и чл.12, ал.1, т.7-9, договорът за кредит е недействителен. Наред с това, в разпоредбата на чл.24 от ЗПК е предвидено, че за договора за потребителски кредит приложение намират и чл.143 – 148 от Закона за защита на потребителите, регламентиращи неравноправните клаузи.

Според т.9. и т.10 на чл.11 от ЗПК, договорът трябва да съдържа лихвения процент по кредита, условията за прилагането му и индекс или референтен лихвен процент, който е свързан с първоначалния лихвен процент, както и периодите, условията и процедурите за промяна на лихвения процент, както и годишния процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит, като се посочат взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на ГПР по определения в Приложение № 1 начин.

В конкретния случай договорът за потребителски кредит формално покрива изискванията на т.9 и т.10 на чл.11 от ЗПК – посочен е лихвеният процент – 23,71%, посочен е ГПР – 49,00%, както и общата сума, дължима от потребителя, изчислена към момента на сключване на договора, а взетите предвид допускания са описани в Приложение №1 –т.9.

Съдът намира, че макар и формално процесният договор за паричен кредит да съдържа всички изискуеми реквизити по смисъла на чл.11, ал.1 от ЗПК, то съдържанието на т.10,

касаещо годишния процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя не отразява действителните такива. От гледна точка на интересите на потребителите тази част от сделката е от съществено значение, тъй като основната цел на правното регулиране на годишния процент на разходите е да уеднакви чрез императивни правни норми изчисляването му, да създаде единен съпоставим пазар на кредитните продукти и да ориентира икономическия избор на потребителя. Неправилното изчисляване и подвеждащото посочване на ГПР в договора за паричен заем се явява самостоятелно основание за недействителността на договора. Това е отчетено от законодателя, като в текста на разпоредбата на чл.22 от ЗПК е предвидено, че когато не са спазени изискванията на чл. 10, ал. 1, чл. 11, ал. 1, т. 7 - 12 и 20 и ал. 2 и чл. 12, ал. 1, т. 7 - 9, договорът за потребителски кредит е недействителен.

В конкретния случай в процесния Договор за потребителски кредит не е посочен действителният размер на ГПР, поради което съдът намира, че кредитодателят е нарушил изискванията на закона и не може да се ползва от недействителната сделка. Установява се, че в клаузата на чл. 1 от Приложение №5 към ДПК за потребителя са въведени изисквания, които на практика неизпълними за него и то в уговорения изключително кратък срок. Предвид това, не само правно, но и житейски необосновано е да се счита, че Кредитополучателят ще разполага със съответна възможност да осигури банкова гаранция в размер на пълната усвоена стойност на кредита и дължимата възнаградителна лихва или поръчители, които да отговорят на множеството поставени изисквания към тях. Следователно, като е поставил изначално изисквания, за които е ясно, че са неизпълними от длъжника, единствената цел на кредитора е да се обогати като капитализира допълнително вземане, което обозначава като неустойка. Същевременно, кредиторът не включва начислената неустойка към договорната лихва дължима по кредита и към ГПР, като по този начин заобикаля нормата на чл. 19, ал. 4 ЗПК. Видно от Приложение №1 – чл.9 вземането за неустойка не е включено в предвижданията, формиращи размера на ГПР. Не без значение е и фактът, че в изготвения към ДПК погасителен план кредитодателят изначално е предвидил и разсрочил и вземането за неустойка при липса на обезпечение, като при формирането на всяка анюитетната вноска е добавил и част от дължимата сума за неустойка. Това от своя страна насочва към извод, че още при сключването на договора кредиторът е имал очаквания, че длъжникът не би могъл да покрие изискването за осигуряване на обезпечение.

На следващо място, съдът съобразява, че съгласно разпоредбата на чл.92 от ЗЗД, неустойката обезпечава изпълнението на задължението и служи като обезщетение за вредите от неизпълнението, без да е нужно те да се доказват. По делото не е спорно, че ответникът не е изпълнил поетото с договора задължение относно предоставяне на някое от посочените в договора обезпечения. Действително, принципът на договорната свобода /чл.9 от ЗЗД/ е основополагащ, но тази свобода на договаряне във всички случаи е ограничена от повелителните правни норми, вкл. от т. нар. добри нрави. Задължение на съда е да провери съответствието на неустоечната клауза с добрите нрави, разглеждани като неписани

морални норми, израз на принципите за справедливост и добросъвестност в гражданските и търговските правоотношения. В конкретния случай съдът приема, че по начина, по който е уговорена неустойка, а именно за неизпълнение на акцесорно задължение, което не е свързано пряко с претърпени вреди, неустойката излиза извън присъщите ѝ функции – обезпечителна, обезщетителна и санкционна, в каквата връзка са указанията, дадени с ТР №1/15.06.2010 г. по т.д.№1/2009 г. ОСГТК на ВКС. Преценявана към момента на сключване на договора, неустойката е изпълнявала единствено обезпечителна функция, тъй като има за цел да стимулира точното изпълнение на поетото задължение до предоставяне на обезпечение. Тук е мястото да се отбележи, че при договора за потребителски кредит вредите за кредитора са свързани със забавата при възстановяване на предоставените от него средства в заем, заплащането на възнаграждение за ползването на заемната сума и направените разходи по събиране. Уговорената с договора неустойка в случая не обезпечава възстановяването на вредите, т.е. тя няма обезщетителен характер. От неизпълнението на поетото от ответника задължение за предоставяне на обезпечение не е настъпила вреда, която да подлежи на обезвреда чрез включване на клауза за договорна неустойка.

Съдът намира, че в случай на заплащането на претендираната от ищеца неустойка ще бъде налице обективна неравностойност на насрещните задължения, а това от своя страна поражда условия за неоснователно обогатяване на ищеца. Включването на неустоечната клауза в договора в случая противоречи на добросъвестността и създава основание за облагодетелстване на търговеца за сметка на физическото лице – потребител, който е икономически по-слабата страна. Установява се, че за неизпълнение на задължение за погасяване на кредит в размер на 1000 лв. за Кредитора възниква правото да получи неустойка в размер на 1080,36 лв, т.е сума, която надвишава размера на задължението.

На следващо място, съдът намира, че уговорката за неустойка в процесния ДПК прехвърля риска от неизпълнение на задълженията на Кредитора за извършване на предварителна оценка на платежоспособността на длъжника върху самия длъжник и води до допълнително увеличаване на размера на задълженията. По този начин на длъжника се вменява задължение да осигури обезпечение след като кредитът е отпуснат, като ако не го стори, задължението му нараства съществено. В тази връзка следва да се посочи, че изискването за проверка на кредитоспособността на потребителя, както е изрично посочено в чл.16 от ЗПК, е такава проверка да прехождат сключването на договора и едва тогава да се прецени необходимостта от обезпечение, след предоставянето на което да бъде сключен договора за кредит. В конкретния случай няма данни как и дали изобщо е извършена проверката за кредитоспособност на ищцата във връзка с отправеното от нея искане за отпускане на кредит.

С оглед на изложеното съдът приема, че договорената неустойка в чл.1 на Приложение №5 към процесния ДПК е в отклонение на основния принцип за добросъвестност и справедливост в търговските отношения и като накърняваща добрите нрави се явява нищожна по смисъла на чл.26, ал.1, предл.3 от ЗЗД.

Наред с горното, съдът счита, че неустоечната клауза може да бъде квалифицирана и като неравноправна клауза, с оглед наличието на предпоставките, визирани в чл.143, т.5 от ЗЗП.

Ищецът се явява потребител по смисъла на § 13, т.1 от ДП на ЗП – физическо лице, което придобива стоки или ползва услуги, които не са предназначени за извършване на търговска или професионална дейност. В случая като потребител по процесния договор за кредит ищцата се ползва от защитата, предвидена в ЗЗП.

Легалната дефиниция на понятието неравноправна клауза се съдържа в разпоредбата на чл.143 от ЗЗП. Според цитираната разпоредба, неравноправна клауза в договор, сключен с потребител, е всяка уговорка в негова вреда, която не отговаря на изискванията за добросъвестност и води до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца или доставчика и потребителя”, като в т. 5 е визирана хипотеза на задължаване на потребителя при неизпълнение на негови задължения да заплати необосновано високо обезщетение или неустойка. Съгласно чл.146, ал.1 от ЗЗП неравноправните клаузи в договора са нищожни, освен ако не са уговорени индивидуално, като в алинея 2 от посочената разпоредба е разписано, че не са индивидуално уговорени каузите, които са били изготвени предварително и поради това потребителят не е имал възможност да влияе върху съдържанието им особено в случаите на договор при общи условия. Тези нормативни разрешения са дадени и в Директива 93/13/ЕИО на Съвета/чл.3/, според която не се счита индивидуално договорена клауза, която е съставена предварително и потребителят не е имал възможност да влияе на нейното съдържание. Фактът, че някои аспекти от дадена клауза или някоя отделна клауза са индивидуално договорени, не изключва приложението на чл.3 от Директивата към останалата част на договора, ако общата преценка на договора сочи, че той е договор с общи условия.

Безспорно установено е в настоящия случай, че неустоечната клауза е част от съдържанието на сключения между страните Договор за потребителски кредит № ***. Това обаче, не е достатъчно същата да бъде квалифицирана като индивидуално уговорена, тъй като нормата на чл.146, ал.2 от ЗЗП изрично прокламира, че не са индивидуално уговорени клаузите, които са били изготвени предварително и поради това потребителят не е имал възможност да влияе върху съдържанието им. В конкретния случай съдът намира, че на потребителя не е осигурена възможност да внася промени в съдържанието на договора и да включва нови условия по изпълнението на договорната връзка, в т.ч. да изрази воля по отношение на клаузата за неустойка. Оттук следва извод, че оспорената клауза за неустойка от договора не е индивидуално уговорена.

С оглед на изложените съображения настоящият съдебен състав приема, че клаузата на чл.1 от Приложение №5 към ДПК се явява неравноправна, като цели само и единствено неоснователно обогатяване на кредитора и доколкото същата не е договорена индивидуално, съгласно чл.146, ал.1 от ЗЗП се явява нищожна и не поражда права и задължения за страните по договора. В този смисъл нищожността на неустоечната клауза изключва възникването на вземане за неустойка.

При така изложените съображения предявената претенция за прогласяване нищожност на клаузата, предвиждаща заплащането на неустойка в размер на 1080,360 лв., следва да бъде уважена като основателна и доказана.

Ищецът и отправил искане за прогласяване за нищожна и клаузата на чл.2 от Приложение №4 към ДПК №*** от *** г., въз основа на която е начислена такса в размер на 99,96 лв.

Съгласно разпоредбата на чл.10а, ал.1 от ЗПК, кредиторът може да събира от потребителя такси и комисиони за допълнителни услуги, свързани с договора за потребителски кредит. Законът не допуска обаче кредиторът да изисква заплащане на такси и комисионни за действия, свързани с усвояване и управление на кредита (чл.10а, ал.2 от ЗПК). В конкретния случай, при сключването на процесния договор е предвидено заплащането на такса в размер на 99,96 лв. за разглеждане и оценка на заявката за кандидатстване за кредит и предоставената преддоговорна информация. По начина, по който е уговорено това вземане, съдът намира, че заплащането на такса за разглеждане и оценка на заявката на потребителя е във връзка с усвояването на кредита. С оглед характера на услугите, които се предоставят от кредитора на потребителя, съдът приема, че се касае за действия от страна на кредитора, които съставляват негово задължение по силата на изискването за добросъвестност във взаимоотношенията между страните. В случая заплащането на таксата води до заобикалянето на закона, тъй като въвежда допълнителни разходи, които са недопустими по действащото законодателство. Съдът намира, че в случая уговорените услуги попадат под обхвата на визираните в текста на чл.10а, ал.2 от ЗПК такси, с оглед на което така постигнатата договореност противоречи на цитираната разпоредба. Отделно от това, съдът счита, че с уговарянето на това допълнително възнаграждение се заобикаля разпоредбата на чл.19, ал.4 от ЗПК, който поставя ограничение в размера на ГПР и предвижда, че същият не може да бъде по-висок от пет пъти размера на законната лихва. По силата на чл.21, ал.1 от ЗПК, всяка клауза в договор за потребителски кредит, имаща за цел или резултат заобикаляне изискванията на закона, е нищожна.

При така изложените съображения съдът приема оспорената клауза от процесния ДПК, която предвижда заплащането на такса в размер на 99,96 лв. се явява нищожна.

Съгласно разпоредбата на чл.23 от ЗПК, когато договорът за потребителски кредит е обявен за недействителен, потребителят връща само чистата стойност на кредита, но не дължи лихва или други разходи по кредита. От горното следва, че ищецът Р. А. Б. не дължи претендираната от кредитора/насрещен ищец „АЙ ТИ ЕФ ГРУП“ АД договорна лихва в размер на 133,03 лв, за периода от *** г. до *** г. С оглед на изложеното, по предявения насрещен иск кредитополучателят Б. следва да бъде осъден да заплати на „АЙ ТИ ЕФ ГРУП“ АД единствено сумата от *** лв., представляваща главница по процесния Договор за потребителски кредит № ***/ *** г.

ПО РАЗНОСКИТЕ:

По главния иск: С оглед изхода на спора, на основание чл.78, ал.1 от ГПК ищецът има право на разноски. Представен е списък на разноските по чл.80 от, като с оглед за ангажираните по делото доказателства в тежест на ответника следва да се възложат сторените от ищеца разноски в размер на 50.00 лв. – заплатена държавна такса.

От приложения по делото Договор за правна защита и съдействие е видно, че упълномощения от ищцата адвокат Т. П. Ч. е оказал правна помощ при условията на чл.38, ал.1, т.2 от Закона за адвокатурата и е осъществил процесуално представителство по делото безвъзмездно. Предвид изхода на спора и съобразно разпоредбата на чл.38, ал.2 от ЗА съдът следва да определи възнаграждението в размер не по-нисък от предвидения в Наредба №1 от 09.07.2004 г. за минималните възнаграждения на адвокатските възнаграждения. В конкретния случай с оглед ниската правна и фактическа сложност на делото и предвид цената на уважения иск следващото се съгласно чл.7, ал.2, т. 2 от Наредбата №1/04 г. адвокатско възнаграждение следва да се присъди в минимален размер, а именно от 400.00 лв.

По насрещния иск: С оглед изхода на процеса по предявения насрещен иск, на основание чл.78, ал.1 от ГПК в полза на ответника/насрещен ищец „АЙ ТИ ЕФ ГРУП“АД следва да се присъдят направените по делото разноси във връзка с предявения иск, съразмерно с уважената част от иска. Процесуалният представител на „АЙ ТИ ЕФ ГРУП“АД е претендирал разноси в качеството си на ищец по насрещния иск в размер на 42,50 лв. – платена държавна такса и 1000лв. – платено адвокатско възнаграждение в качеството на ищец. Съгласно разпоредбата на чл.78, ал.5 от ГПК ищецът е поискал намаляване на адвокатското възнаграждение като прекомерно съобразно действителната правна и фактическа сложност на делото. В Наредба №1 от 09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатски възнаграждения – чл.7, ал.2, т.2 от същата е предвидено, че при интерес от 1000лв. до 5000лв. възнаграждението следва да е в размер на 400 лв. плюс 10% за горницата над 1000 лв. или в случая с оглед цената на уважения иск следващото се минимално възнаграждение е в предвидения минимум от 400.00лв. Съдът като съобрази обема и сложността на извършените действия, както и че делото е с ниска правна и фактическа сложност, приключило е в едно съдебно заседание, в което не са събирани доказателства и процесуалният представител на ответника не е взел участие, а е изразил писмено становище, намира, че отговорността на ищеца/насрещен ответник за разноси за адвокатско възнаграждение следва да е в размера на предвидения минимум в Наредбата.

Съдът намира, че искането на ищеца/насрещен ответник на основание чл.78, ал.2 от ГПК разноските да бъдат възложени върху ответника „АЙ ТИ ЕФ ГРУП“АД за неоснователно, тъй като въпреки че признава иска, не е налице другата кумулативно изискуема предпоставка за прилагане на тази разпоредба, а именно с поведението си да не е дал повод за предявяване на насрещния иск. Видно от данните по делото, към момента на предявяване на насрещния иск ищецът Р. Б. не е изпълнил задължението си по процесния Договор за потребителски кредит, като вземането по главницата не е било заплатено, което се явява причина за завеждане на този иск. При това положение съдът приема, че същият не е освободен от задължението за заплащане на разноси и в негова тежест следва да се възложат разноси съразмерно с уважената част от насрещния иск. След редуциране размера на дължимото адвокатско възнаграждение, ищецът/насрещен ответник Р. А. Б. следва да бъде осъден да заплати на „АЙ ТИ ЕФ ГРУП“АД разноси в общ размер на 390,55 лв.

РЕШИ:

ПРОГЛАСЯВА ЗА НИЩОЖНИ, по предявения иск от Р. А. Б., ЕГН*****, с адрес: ***, ***, чрез адв. Т. П. Ч. – АК – Бургас против „АЙ ТИ ЕФ ГРУП“АД, ЕИК 202255877, със седалище и адрес на управление: гр. София, р-н Лозенец, ул. “Сребърна” №16, бл. Парк Лейн Офис Център, ет.8, представлявано от Светослав Юриев Ангелов, клаузите, въз основа на които са начислени такса в размер на 99,96 лв. съгласно Приложение №4 и неустойка в размер на 1080,36 лв, начислена съгласно Приложение №5, включени в Погасителен план и съгласно Договор за потребителски кредит № *** от *** г, сключен между ищеца Р. А. Б. и ответника „АЙ ТИ ЕФ ГРУП“АД, на основание чл.26, ал.1 от ЗЗД, вр. чл.22, вр.чл.11 от ЗПК, както и по чл.143, ал.1 от ЗПП.

ОСЪЖДА, на основание чл.23 от ЗПК, Р. А. Б., ЕГН:*****, с адрес: ***, ***, **ДА ЗАПЛАТИ** на „АЙ ТИ ЕФ ГРУП“АД, ЕИК 202255877, със седалище и адрес на управление: гр. София, р-н Лозенец, ул. “Сребърна” №16, бл. Парк Лейн Офис Център, ет.8, представлявано от Светослав Юриев Ангелов сумата от *** лв. (хиляди лева), представляваща главница по Договор за потребителски кредит № *** от *** г., сключен между ищеца Р. А. Б. и ответника „АЙ ТИ ЕФ ГРУП“АД, като иска за заплащане на сумата от 133,03 лв, представляваща договорна лихва за периода от *** г. до *** г., като неоснователен и недоказан ОТХВЪРЛЯ.

ОСЪЖДА, на основание чл.78, ал.1 от ГПК, „АЙ ТИ ЕФ ГРУП“АД, ЕИК 202255877, със седалище и адрес на управление: гр. София, р-н Лозенец, ул. “Сребърна” №16, бл. Парк Лейн Офис Център, ет.8, представлявано от Светослав Юриев Ангелов **ДА ЗАПЛАТИ** на Р. А. Б., ЕГН*****, с адрес: ***, ***, разноски по делото в азмер на **50.00 лв. (петдесет лева)**– заплатена държавна такса.

ОСЪЖДА, на основание чл.38, ал.2 от Закона за адвокатурата, АЙ ТИ ЕФ ГРУП“АД, ЕИК 202255877, със седалище и адрес на управление: гр. София, р-н Лозенец, ул. “Сребърна” №16, бл. Парк Лейн Офис Център, ет.8, представлявано от Светослав Юриев Ангелов **ДА ЗАПЛАТИ** на адв.Т. П. Ч. – АК – Бургас, адв.№1900098980, с адрес на кантора: гр. Бургас, ул. “Св.Климент Охридски” №1, ет.2 **сумата от 400.00лв. (четиристотин лева)** - адвокатско възнаграждение за оказаната безплатна адвокатска защита на ищеца Р. А. Б..

ОСЪЖДА Р. А. Б., ЕГН*****, с адрес: ***, ***, **ДА ЗАПЛАТИ** на „АЙ ТИ ЕФ ГРУП“АД, ЕИК 202255877, със седалище и адрес на управление: гр. София, р-н Лозенец, ул. “Сребърна” №16, бл. Парк Лейн Офис Център, ет.8, представлявано от Светослав Юриев Ангелов сумата от **390,55 лв. (триста и деветдесет лева и 55ст)**– разноски по делото съразмерно с уважената част от предявения насрещен иск.

Решението подлежи на обжалване пред Ловешки ОС в двуседмичен срок от съобщаването му на страните.

На основание чл.7, ал.2 от ГПК препис от решението да се връчи на всяка от страните.

Съдия при Районен съд – Ловеч: _____